

Folia Pharmacotherapeutica november 2019

Goed om te weten

Lezersvraag: is ulipristal geïndiceerd als noodanticonceptie bij vergeten van de anticonceptiepil?

De studies die de doeltreffendheid van noodanticonceptiemethoden evalueerden, hebben betrekking op vrouwen die geen hormonale anticonceptie gebruiken. Progestagenen verminderen het vermogen van ulipristal om de ovulatie uit te stellen of te remmen wanneer ze onmiddellijk na inname van ulipristal worden toegediend. Theoretisch is het mogelijk dat een restgehalte aan progesteroneen (bij vergeten van de anticonceptiepil) hetzelfde effect kan hebben. Hoewel de bijsluiter dit niet vermeldt, wordt ulipristal uit voorzorg dan ook niet aanbevolen als noodanticonceptie in het geval progesteroneenbevattende anticonceptiepillen (≥ 2 tabletten) werden vergeten. In dit geval is levonorgestrel of het koperhoudende intra-uteriene device de eerste keuze. Wanneer gepland is om hormonale anticonceptie met een progesteroneen te starten of te hervatten na inname van ulipristal, wordt aanbevolen om minstens 5 dagen te wachten en een barrièreanticonceptiemethode te gebruiken tot de hormonale anticonceptie werkt.

De doeltreffendheid van ulipristal bij het vergeten van een pil is niet onderzocht. Alle studies hebben betrekking op vrouwen die de pil niet nemen.

In ons artikel over noodanticonceptie in de Folia van september 2019 vermelden we dat “de anticonceptiva (oestroprogestagenen en progesteroneen) en ulipristal elkaars effect kunnen tegengaan. Progestagenen kunnen dus de werkzaamheid van ulipristal verminderen. Daardoor wordt ulipristal niet aanbevolen wanneer een progesteroneen gebruikt werd in de voorbije 7 dagen. Om dezelfde reden wordt een minimum van 5 dagen vereist tussen de inname van ulipristal en (her)opstart van een hormonale anticonceptie die een progesteroneen bevat.”

Een lezer wees erop dat in de bijsluiter van de specialiteit EllaOne® staat: “EllaOne is een anticonceptiemiddel dat is bedoeld om zwangerschap na onbeschermd geslachtsgemeenschap of wanneer **uw anticonceptiemethode heeft gefaald** te voorkomen.” en “Door dit geneesmiddel kunnen normale hormonale anticonceptiemiddelen, zoals pillen en pleisters, tijdelijk minder werkzaam zijn. Als u op dit moment **hormonale anticonceptiemiddelen gebruikt, ga daar dan na het innemen van dit geneesmiddel gewoon mee door**, maar vergeet niet telkens wanneer u geslachtsgemeenschap heeft tot uw volgende menstruatie condooms te gebruiken.”

Deze twee stellingen verdienen nuancering. Het tegengaan van elkaars effect is voor ulipristal en progesteroneen in verschillende bronnen gedocumenteerd^{1,2}. De Samenvatting van de Kenmerken van het Product (SKP) geeft volgende uitleg: “Omdat ulipristalacetaat met hoge affiniteit aan de progesteroneenreceptor bindt, kan het de werking van progesteroneenhoudende geneesmiddelen verstoren.” Er is aangetoond dat een anticonceptivum op basis van desogestrel het vermogen van ulipristal om de ovulatie te remmen of uit te stellen aanzienlijk vermindert wanneer het onmiddellijk na inname van ulipristal wordt gestart. Het is niet bekend of andere progesteroneen ook bij deze interactie betrokken zijn, maar dit lijkt theoretisch mogelijk. Bij gebrek aan bewijs en als voorzorgsmaatregel wordt ervan uitgegaan dat alle hormonale anticonceptiva op basis van een progesteroneen interageren met ulipristal en het wordt aanbevolen om na inname van ulipristal 5 dagen te wachten vooraleer een hormonale anticonceptie op basis van progesteroneen te (her)starten. Het effect van een progesteroneen dat wordt toegediend vóór inname van ulipristal is niet onderzocht, maar theoretisch is het mogelijk dat een restgehalte aan progesteroneen (bij vergeten van de inname) de doeltreffendheid van ulipristal kan verminderen. Na vergeten van anticonceptiepillen (minstens twee pillen vergeten, zie stroomdiagram 6a), is er een restgehalte aan hormonen in het bloed. Daarom wordt ulipristal niet aanbevolen wanneer een

Bronnen

1 FSRH guideline: Emergency contraception. Faculty of Sexual & Reproductive Healthcare, 2017.

2 Substance(s): ulipristal. Guide interactions médicamenteuses de La Revue Prescrire 2019 ; 1153-4.

Colofon

De *Folia Pharmacotherapeutica* worden uitgegeven onder de auspiciën en de verantwoordelijkheid van het *Belgisch Centrum voor Farmacotherapeutische Informatie* (Centre Belge d'Information Pharmacothérapeutique), vzw erkend door het Federaal Agentschap voor Geneesmiddelen en Gezondheidsproducten (FAGG).

De informatie die verschijnt in de *Folia Pharmacotherapeutica* mag niet overgenomen worden of verspreid worden zonder bronvermelding, en mag in geen geval gebruikt worden voor commerciële of publicitaire doeleinden.

Hoofdredactie: (redactie@bcfi.be)

T. Christiaens (Universiteit Gent) en
J.M. Maloteaux (Université Catholique de Louvain).

Verantwoordelijke uitgever:

T. Christiaens - Nekkersberglaan 31 - 9000 Gent.